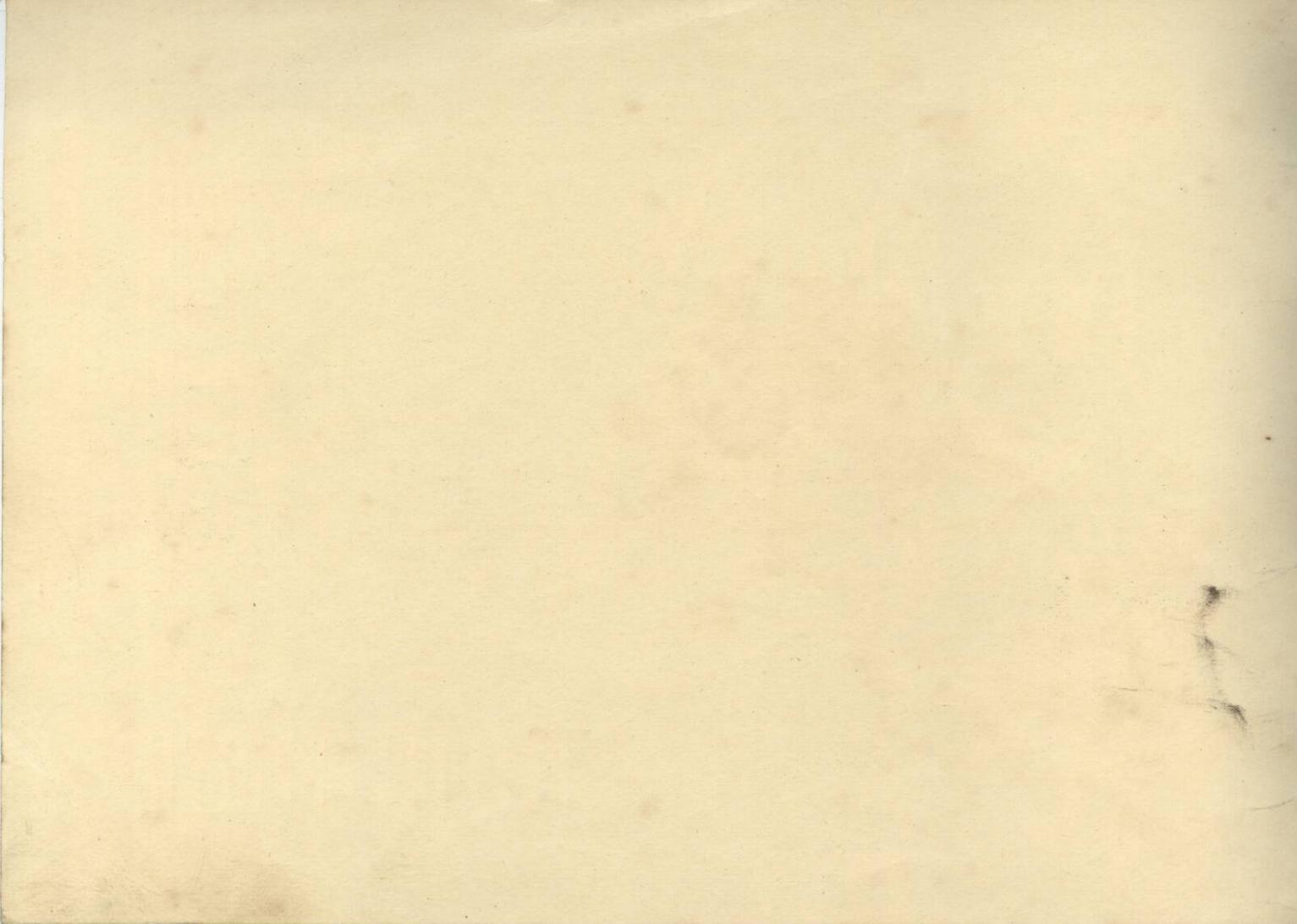

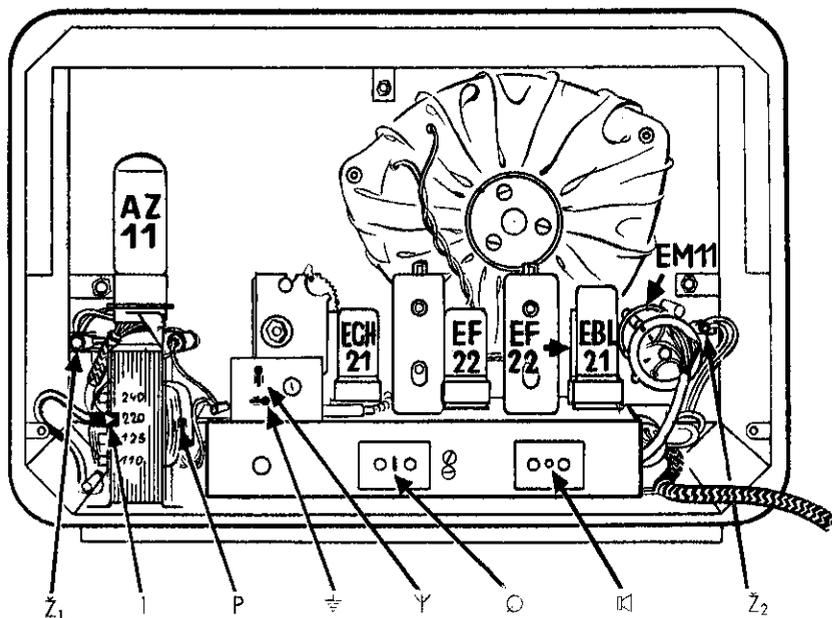

„ROMANCE“

»ROMANCE«

Jste majitelem moderního přijímače „ROMANCE“, který Vám připraví mnoho příjemných chvil a zábavu podle Vašeho přání. Jde jen o to, abyste využil plně všech jeho dobrých zařízení pro dokonalý poslech. Přečtěte si proto pozorně tento návod — poví Vám vše, co k tomu potřebujete.

Pohled do přijímače „ROMANCE“ po odejmutí zadní stěny.

I zástrčka pro přepojování napětí	○ přípojka gramofonové přenosky
Y antena	⌘ přípojka dalšího reproduktoru
⊕ uzemnění	P tepelná pojistka
- Z₁, Z₂ osvětlovací žárovky 6,3 V/0,3 A

JAK UVÉST PŘIJÍMAČ DO CHODU

Po vybalení přijímače vyšroubujte dva šroubky, kterými jest přichycena zadní stěna.

• DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

Při odejmuté zadní stěně a během jakýchkoli vnitřních zásahů nepřipojujte z bezpečnostních důvodů nikdy přijímač na síť. Přijímač je z továrny přesně vyvážen, proto netočte a nehýbejte součástkami umístěnými uvnitř přijímače, jež jsou určeny pro toto vyvážení.

• ELEKTRONKY

Přesvědčte se podle obrázku, zda jsou elektronky na svých místech. Normálně jsou elektronky zasazeny do objímek již v továrně. Kdyby však byla některá ze své objímky vysunuta, nebo kdyby bylo nutno některou nahradit, počínejte si takto:

Elektronky jsou opatřeny vodičím klíčovým kolíčkem. Zasuňte jej do otvoru ve středu objímky, natočte elektronku tak, aby zapadla

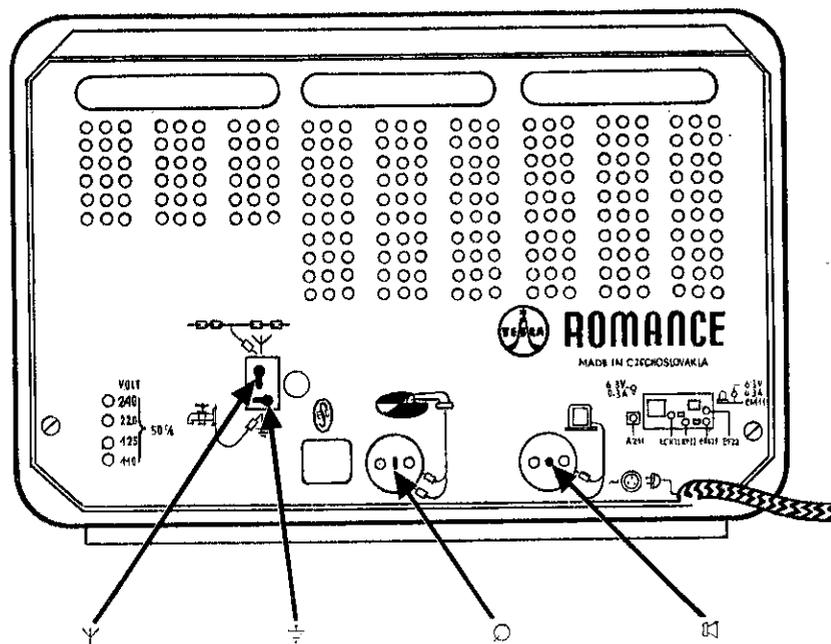
a potom ji zatlačte do objímky. Elektronku lze vyjmout prostým vytážením. Při vyjímání elektronku nepačte ani neotáčejte, mohli byste ji zničit.

Při osazování přijímače elektronkovým ukazatelem ladění EM 11 stáhněte nejdříve jeho objímku z vodičů kolíčku směrem k zadní stěně přijímače.

Je-li třeba nahradit některou z osvětlovacích žároveček (6,3 V, 0,3 A), stáhněte její pérový držák z nosníku, na jehož okraji je zaklesnut; žárovečku pak snadno vyšroubujete. Nosníky žárovek jsou opatřeny několika zářezy, které umožňují zaklesnout žárovečku tak, aby prosvětlení stupnice bylo rovnoměrné. Kdyby vám výměna optického ukazatele ladění nebo osvětlovacích žároveček působila obtíže, svěřte ji raději svému dodavateli.

• PŘIPOJENÍ NA SÍŤ

Přijímač lze napájet pouze ze střídavé sítě 50 per/sec. Než zasunete přívodní šňůru do síťové zásuvky, přesvědčte se, je-li přijímač přepnut na napětí vaší sítě. Údaje o napětí a druhu proudu ve svém bytě zjistíte nejlépe na elektroměru. Jednoblávná zástrčka „1“ (viz obrázek), označená bílou značkou, musí být nasunuta do kontaktu síťového transformátoru, označeného shodným údajem. Kdyby údaj

Pohled na zadní stěnu přijímače.

Y antena
⚡ uzemnění

⊙ přípojka gramofonové přenosky
⊠ přípojka dalšího reproduktoru

vedle kontaktu nesouhlasil s napětím sítě, zasuňte jej do kontaktu s příslušným označením. Přijímač lze přepojit na 110, 125, 220 a 240 V, takže s přípustnými úchytkami lze jej připojit na všechna běžná napětí.

• POJISTKA

Přijímač je před vážnějším poškozením chráněn tepelnou pojistkou. Nesvítl-li ani stupnice, ani ukazatel ladění, je přerušena pojistka, což zpravidla svědčí o vážnější poruše v přístroji. Pojistka smí být nahrazena teprve po odborné prohlídce a odstranění závady.

Je-li vše upraveno podle těchto pokynů, zasuňte zadní stěnu do drážky v horní části skříně a dole ji přišroubujte dvěma k tomu určenými šroubky.

• PŘIPOJOVACÍ ZDÍRKY

Antenní přívod zasuňte do zdířky označené „Y“, přívod od uzemnění do zdířky označené „ $\oplus$ “. Na zdířky označené „ $\square$ “ můžete připojit další nízkohomový reproduktor (impedance asi 5 ohmů), tedy elektrodynamický reproduktor bez výstupního transformátoru.

Chcete-li přehrávat **gramofonové desky**, připojte přenosku na zdířky označené „Q“ a přepněte vlnový přepínač „B“ (na přední stěně přijímače) do jeho pravé krajní polohy, kdy značka na knoflíku souhlasí s obrázkem s nápisem „Gramo“ vpravo na ladicí stupnici. Hlasitost a zabarvení reprodukce se řídí stejnými knoflíky jako rozhlas (A a C). Přenoska může zůstat zapojena i při příjmu rozhlasu.

OBSLUHA PŘIJÍMAČE

Je-li přijímač správně připojen podle předchozích pokynů, **zapněte přístroj vytažením knoflíku „A“** (levý krajní knoflík), až uslyšíte klapnutí. Knoflík nechte přitom vytočen zcela doleva. Zapnutím proudu se osvětlí ladicí stupnice a po zahřátí elektronek, které trvá asi 15 vteřin, je přijímač připraven k provozu. **Knoflíkem vlnového přepínače „B“** (knoflík s bílou značkou vpravo pod ladicí stupnicí) zapněte vlnový rozsah, na kterém vysílá žádaný vysílač. Polohu knoflíku označuje jeho bílá značka, jejíž postavení je též zakresleno vpravo na stupnici.

Je-li přijímač přepnut: **na příjem krátkých vln** (16.5—51.5 m), je značka na knoflíku v levé krajní poloze;

na příjem středních vln (195—600 m), je značka v nevyšším bodě (2. poloha zleva);

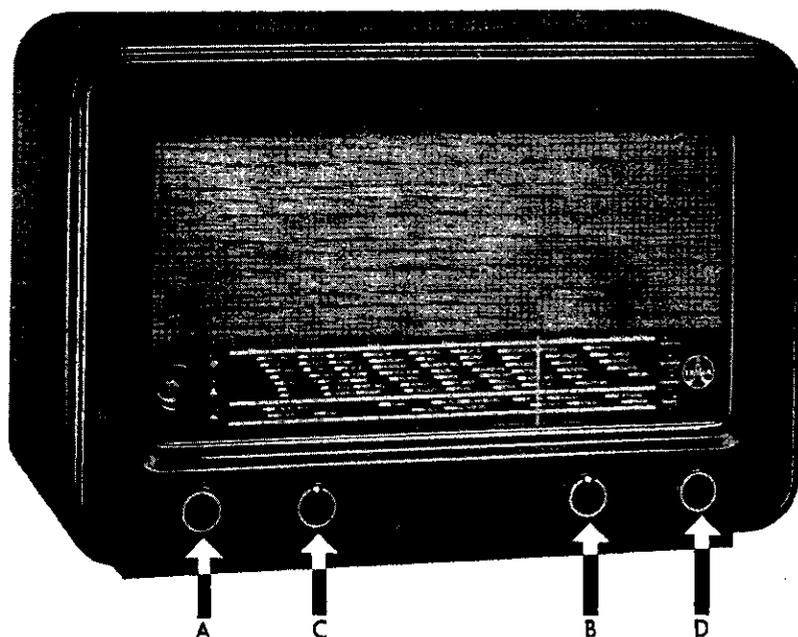
na příjem dlouhých vln (720—1950 m), je značka v třetí poloze (při otáčení ve směru hodinových ručiček).

Je-li knoflík přepnut do pravé krajní polohy, je přijímač přepnut na reprodukci gramofonových desek.

Je-li zvolený vysílač na dlouhých nebo středních vlnách, **nařídíte knoflík voliče přednesu „C“** (knoflík se značkou, vlevo pod stupnicí) **do střední polohy** na úzké pásmo. Pak **nařídíte otáčením knoflíku „D“** (pravý krajní knoflík) **stupnicový ukazatel tak, aby se kryl s políčkem žádaného vysílače**, nebo aby udával přibližně jeho vlnovou délku.

Na krátkých vlnách pracují téměř všechny vysílače na pásmech určených pro vysílání rozhlasu. Tato pásma zabírají jen malé úseky krátkovlnné stupnice a jsou na ni zřetelně vyznačena řádkou čtverečků, které přesněji určují polohu zachyceného vysílače a usnadní jeho opětovné vyhledání. Poněvadž na těchto pásmech je ostrost ladění podstatně větší, možno ladit přijímač i v jiných polohách knoflíku voliče přednesu „C“. Abyste vysílač nepřejeli aniž jste ho zaslechli, otáčejte ladicím knoflíkem velmi opatrně.

Při ladění pozorujte elektronkový ukazatel (magické oko) vlevo za stupnicí a jemně otáčejte ladicím knoflíkem v obou směrech tak, aby vzdálenost mezi zeleně svítícími ploškami byla co nejmenší. Ukazatel ladění má dvě různě citlivé části; svítící plošky méně citlivé části se přibližují jen při naladění na silný vysílač. Je-li při ladění knoflík „A“ vytočen zcela doleva, je vyladění tiché, bez vedlejších šumotů.

Knoflíky pro obsluhu.

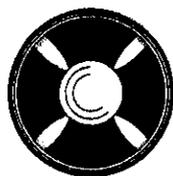
- A** síťový vypínač a regulátor hlasitosti
- B** vlnový přepínač

- C** volič přednesu (řízení odladivosti a zabarvení reprodukce)
- D** ladicí knoflík

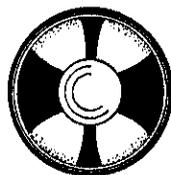
Knoflíkem „A“ (levý krajní knoflík) si nyní nařídíte přiměřenou hlasitost přednesu. Otáčíte-li tímto knoflíkem ve směru hodinových ručiček, reprodukce se zesiluje, v opačném směru se zeslabuje.

Jakost a zabarvení přednesu si upravíte knoflíkem voliče přednesu „C“ (knoflík se značkou vlevo pod stupnicí). Voličem se řídí jednak odladivost (selektivita), jednak zabarvení reprodukce. Jeho polohu určuje značka na knoflíku a obrázky vlevo na ladicí stupnici.

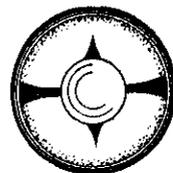
Je-li značka na knoflíku v levé krajní poloze, označené na stupnici $\equiv$ jsou potlačeny vysoké tóny a přijímač přepnut na úzké pásmo. V této poloze posloucháme slabé a rušené vysíláče, při přehrávání gramofonových desek jí využíváme k zmírnění šumu.

nenaladěno

naladěno na slabý vysíláč

naladěno na silný vysíláč

Je-li značka na knoflíku ve střední poloze, označené na stupnici „ Δ “, je přijímač přepnut na úzké pásmo; v této poloze přijímáme vzdálené vysíláče a vysíláče, které nelze bez rušení poslouchat na širokém pásmu.

Je-li značka na knoflíku v pravé krajní poloze, označené na ladicí stupnici „ Δ “ je přijímač přepnut na široké pásmo. Tím je sice zmenšena odladivost vysíláčů, ale zlepšen přednes vysokých tónů; proto této polohy užíváme jen při příjmu silných místních vysíláčů nebo tam, kde nehrozí rušení sousedními vysíláči.

Přijímač vypněte zasunutím knoflíku „A“, až opět klapne vypínač.

• ANTENA A UZEMNĚNÍ

Chcete-li přijímač plně využít, připojte jej na dobrou vnější antenu, neboť příjem, kterého dosáhnete, závisí velkou měrou na použité anteně a uzemnění. Dobrá antena má být zavěšena co možno nejvýše ve volném prostoru, v délce 20—25 m (i se svodem). V oblastech zamořených poruchami doporučuje se použít anteny se stíněným svodem; pak je však nutno

prodloužit antenu o stejnou délku, jakou má její stíněná část. Antenu umístěte pokud možno daleko od rušivých zdrojů (elektromotorů, vedení silnoproudých, telefonních atd.) a od kovových žlabů střeš a okapů. Přijímač postavte co nejbližší místům, kde je antena zavedena dovnitř místnosti.

Z nouze nebo při dobrých podmínkách stačí k příjmu silných vysilačů také náhražková nebo pokojová antena. Rovněž uzemňovacího vedení lze použít jako anteny; v tom případě zůstává uzemňovací zdířka volná. Uzemnění provedte měděným drátem o průměru asi 1,5 mm a vedte jej co nejkratší cestou k uzemňovací desce, k trubce nebo vodovodnímu potrubí. Uzemňovací desku nebo trubku nutno zakopat nebo zarazit do země, aby dosahovala stále vlhké půdy. Uzemňujete-li na vodovodní potrubí, je třeba trubku v místě připojení leskle oškrabat a použít dobře přiléhající svorky.

• RUŠENÍ A STALOST PŘÍJMU

Ačkoli přijímačem lze dosáhnout takové odladivosti (selektivity), že dalším zvyšováním by se zhoršil podstatně přednes, ne-smíte očekávat, že budete přijímat všechny vysilače zcela bezvadně. Rozhlasové pásmo je totiž vysilači tak přeplněno, že mnohé z vysilačů pracují v těsnějším vlnovém sousedství než 9 kc/s, kteréhožto pásma je nezbytně zapotřebí k dobré re-produkci; pracují dokonce na společné vlně. Abyste přijímali rušený vysilač co nejlépe, musí být přijímač přesně naladěn na žádanou vlnu. Nepřesným naladěním se zhorší nejen jakost přednesu, nýbrž i odladivost a také poruchy jsou mnohem silnější. Odladivost (selektivitu) lze u tohoto přijímače řídit voličem přednesu „C“ (knoflík se značkou, vlevo pod stupnicí). Je-li knoflík ve střední poloze, dosáhnete nejvyšší prakticky možné ostrosti ladění. Je-li příjem přesto rušen sykoty nebo pískáním, pomůže mnohdy potlačení vysokých tónů. Toho dosáhnete přepnutím knoflíku do krajní levé polohy (značka „ ⏏ “). Přepnutím voliče do pravé krajní polohy (značka na stupnici „ ⏏ “) zlepšíte jakost přednesu, ale zhoršíte odladivost přijímače, proto v této poloze lze přijímat jen silné a nerušené vysilače.

Je-li přijímač umístěn v blízkosti silného místního vysilače rušen pískoty, pomůže mnohdy zařazení odladovače (TESLA 613) do antenního přívodu. Odladovač nutno naladit na vlnu rušícího vysilače.

Je-li příjem rušen elektrickými stroji v sousedství, poraďte se s odborníkem, který určí, zda poruchy odstraní stíněný svod anteny, nebo zda je třeba provést opatření přímo na rušících.

Při soumraku se někdy stává, že síla přijímaných signálů se mění a přednes není stálý. Tento zjev nazýváme únikem (fading).

Přijímač je opatřen samočinným vyrovnáním citlivosti, takže hlasitost přednesu je udržována stále stejná. Zeslábně-li však přijímaná vlna příliš, což se stává zvláště na krátkých vlnách, nebo je-li vinou špatné anteny příjem vůbec příliš slabý, nemůže ani samočinné vyrovnávání hlasitosti udržet příjem stálý.

• PŘÍJEM KRÁTKÝCH VLN 16.5—51.5 m

Zvláštní předností krátkých vln je možnost přijímat vysílače z velkých vzdáleností a poměrně malé rušení příjmu atmosférickými poruchami, které zvláště v létě znemožňují poslech na středních a dlouhých vlnách. Příjem na krátkých vlnách není však tak stálý a spolehlivý jako na vlnách delších. Jsou dny, kdy je příjem velmi špatný a jindy opět předčí veškerá očekávání.

Rovněž podmínky příjmu na různých pásmech se liší. Vlny kratší než 20 m (16 a 20 m pásmo) jsou tak zvané vlny denní a proto vysílače pracující na těchto vlnách lze nejlépe přijímat, je-li dráha jejich šíření převážně ozářena denním světlem. Vysílače s vlnovou délkou mezi 20 a 30 m (25 a 30 m pásmo) jsou dobře slyšitelný jak ve dne, tak i v noci. Vysílače s délkou vlny kolem 50 m (pásmo 40 a 50 m) jsou vysloveně noční. Jejich příjem se daří na větší vzdálenosti, není-li dráha, kterou musí překlenout, ozářena denním světlem.

